

Sygn. akt I C 914/19/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2020 r.

Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy P. M.

Protokolant: prot. sąd. A. K.

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2020 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa

Miasta P. – Zarządu (...)

przeciwko

A. Ś.

o zapłatę

oddala powództwo.

Asesor sądowy P. M.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 września 2018 roku (data wniesienia do Sądu) złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym, powód Miasto P. – Zarząd (...) domagał się zasądzenia od pozwanego A. Ś. kwoty 855,50 zł (846,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty i kwoty 9,50 zł), a także kosztów sądowych w kwocie 30,00 zł i kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Powód wskazał, że w dniu 22 grudnia 2017 roku podczas kontroli biletów na linii nr 17 stwierdzono, że pozwany nie posiadał ważnego biletu za przejazd, w związku z czym wystawiono wezwanie do zapłaty opłaty dodatkowej w terminie 14 dni od jej wystawienia. Powód wskazał, że oprócz opłaty dodatkowej złożonym pozwem dochodzi kosztów monitu przedsądowego w wysokości 9,50 zł.

Postanowieniem z dnia 24 października 2018 roku Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie, wobec stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty, skierował sprawę do tut. Sądu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 20 marca 2019 r. orzeczono zgodnie z żądaniami pozwu.

Pozwany sprzeciwem zaskarżył ww. nakaz w całości, wnosząc o oddalenie powództwa. Pozwany podniósł, że żądania powoda są całkowicie bezpodstawne, bowiem w dniu 22 grudnia 2017 roku podczas przedmiotowej kontroli w tramwaju linii 17 posiadał on ważny bilet na przejazd, którego jednak nie mógł skasować, ponieważ kasownik w tramwaju został zablokowany przez kontrolera. Pozwany podał także, iż kontrola miała miejsce po kilkunastu sekundach od momentu wyjazdu tramwaju z przystanku Plac (...), gdzie pozwany wszedł do pojazdu. Pozwany podał także, iż powód bezpodstawnie obciążył go opłatą dodatkową za zatrzymanie pojazdu. Przyznał jednocześnie,

iż na końcowym przystanku tramwaju (pętla O.) wylegitymowała go policja. Pozwany wniósł o zweryfikowanie przedmiotowego zdarzenia na nagraniu z monitoringu zainstalowanego w tramwaju.

W dalszych pismach procesowych strony podtrzymały swoje stanowiska.

Postanowieniem z dnia 9 grudnia 2019 roku pełnomocnik powoda został zobowiązany do złożenia płyty CD zawierającej monitoring obejmujący zdarzenie z dnia 22 grudnia 2017 roku z udziałem pozwanego A. Ś. w terminie 14 dni bądź wskazania w określonym terminie przyczyn, dlaczego dowód ten nie może być złożony w terminie 14 dni pod rygorem skutków z art. 233 § 2 k.p.c. Pełnomocnik powoda odebrał zobowiązanie w dniu 16 grudnia 2019 roku i w żaden sposób nie ustosunkował się do niego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód jest jednostką budżetową Miasta P., powołaną uchwałą nr (...) Rady Miasta P. z dnia 24 czerwca 2008 r. z siedzibą w P.. Powód, w imieniu Miasta P., realizuje zadania organizatora publicznego transportu zbiorowego na obszarze aglomeracji (...).

Okoliczności bezsporne.

W dniu 22 grudnia 2017 r. ok. godziny 8:30 pozwany korzystał z komunikacji miejskiej w P., podróżując tramwajem linii nr (...) (pojazdem numer 152). Pozwany wsiadł do tramwaju, jadącego w stronę pętli O., na przystanku Plac (...). Pozwany w momencie wsiadania do pojazdu posiadał zakupiony w pobliskim sklepie (...) papierowy bilet jednorazowy uprawniający do przejazdu środkami transportu zbiorowego. Bilet ten pozwany trzymał w kieszeni. Po wejściu do tramwaju pozwany wyciągnął bilet z kieszeni i chciał skasować go w kasowniku. Czynność ta zajęła pozwanemu ok. 10 sekund od momentu wejścia do tramwaju. W czasie gdy pozwany podchodził do kasownika zauważył, iż w pojeździe trwa już kontrola biletów. Kontroler zablokował pozwanemu dostęp do kasownika i uniemożliwił mu skasowanie biletu. Pozwany odmówił przedstawienia kontrolerowi swojego dowodu tożsamości. W związku z odmową podania kontrolerowi danych personalnych, kontroler zawiadomił o zdarzeniu Policję. Tramwaj linii 17 dojechał na przystanek końcowy – pętla O.. Na przystanku końcowym, na pozwanego i kontrolerów czekali funkcjonariusze policji, którzy wylegitymowali pozwanego. Kontroler, działający w imieniu powoda, w związku ze stwierdzeniem, iż pozwany nie posiada ważnego biletu na przejazd, wystawił pozwanemu wezwanie do wniesienia opłaty dodatkowej w wysokości 280,00 zł oraz opłaty za przejazd w wysokości 3,00 zł, a także wezwanie do wniesienia opłaty dodatkowej w wysokości 560,00 zł za nieuprawnione zatrzymanie pojazdu. Ww. opłaty pozwany miał uiścić w terminie 14 dni na wskazany w wezwaniach rachunek bankowy powoda. Pozwany odmówił podpisania wystawionych przez kontrolera wezwania do zapłaty.

Dowód:

- z przesłuchania pozwanego (k.51-52),
- wezwanie do zapłaty (k.16),
- wezwanie do zapłaty (k.17).

W dniu 13 lutego 2018 r. powód skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty opiewające łącznie na kwotę 861,83 zł. Należność ta obejmowała kwotę opłat dodatkowych – 280,00 zł i 560,00 zł, należność za przewóz w łącznej kwocie 6,00 zł, odsetki od dnia wystawienia monitu – 6,33 zł oraz koszt wystawienia przedmiotowego monitu - 9,50 zł.

Dowód: monit przedsądowy z dnia 13 lutego 2018 r. (k.18).

Pozwany jest osobą bezdomną, obecnie mieszka na Placu (...), jego jedyny dochód to zasiłek z tytułu niezdolności do pracy w kwocie 640,00 zł. Pozwany jest całkowicie niezdolny do pracy.

Dowód: z przesłuchania pozwanego (k.51-52).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zaoferowany przez strony materiał dowodowy, a mianowicie przedłożone przez strony dokumenty, a także zeznania pozwanego. Za wiarygodne uznano zgromadzone w sprawie dokumenty prywatne, których treść ani autentyczność nie budziła wątpliwości i nie była przez strony kwestionowana. Za przydatne dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd uznał dowody z dokumentów prywatnych, przypisując im znaczenie jakie wynika z art. 245 k.p.c.

Zeznania pozwanego Sąd uznał za wiarygodne i spójne. Nie budziły one wątpliwości Sądu, pozwany w sposób spontaniczny i logiczny opisał zajście z dnia 22 grudnia 2017 roku. Sąd wziął również pod uwagę, iż powód nie wywiązał się z zobowiązania Sądu z dnia 9 grudnia 2019 roku, tj. nie przedłożył płyty CD zawierającej monitoring obejmujący zdarzenie z dnia 22 grudnia 2017 roku z udziałem pozwanego A. Ś., a także nie wskazał przyczyny niezłożenia ww. dowodu. Biorąc pod uwagę tę okoliczność, Sąd ustalił przebieg zdarzenia z dnia 22 grudnia 2017 roku na podstawie zeznań pozwanego.

Częściowo ustalenia Sąd poczynił również bez dowodu w oparciu o art. 229 k.p.c., zgodnie z którym nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości. Taka sytuacja zachodziła w przedmiotowej sprawie. Pozwany przyznał bowiem, iż w dniu 22 grudnia 2017 r. podróżował komunikacją miejską.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie bezspornym jest, że w dniu 22 grudnia 2017 r. pozwany podróżował środkiem komunikacji miejskiej i został poddany kontroli na okoliczność posiadania ważnego biletu, na skutek której, kontroler wystawił pozwanemu wezwanie do wniesienia opłaty dodatkowej za brak biletu oraz nieuprawnione zatrzymanie pojazdu, a także opłaty za podróż.

Kwestionując obowiązek zapłaty opłat dodatkowych oraz opłaty za przejazd pozwany podniósł, że wsiadając do autobusu miał już zakupiony bilet jednorazowy na przejeździe, który trzymał w kieszeni i chciał go skasować w ciągu 10 sekund od momentu wejścia do tramwaju, natomiast kontroler uniemożliwił mu dokonanie opłaty za przejeździe, blokując dojeździe do kasownika. Jednocześnie pozwany podniósł, iż pojazd nie zatrzymał się niezaplanowanie w czasie przewidzianej rozkładem trasy, a dopiero na stacji końcowej – pętla O., gdzie na pozwanego i kontrolera czekali funkcjonariusze policji.

Kolejno mieć na uwadze należy, iż podstawę merytorycznego rozstrzygnięcia każdej sprawy cywilnej stanowi materiał procesowy zebrany w toku postępowania, o czym przesądza treść art. 316 § 1 i art. 328 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku - Kodeks postępowania cywilnego. Jednak zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 1964 roku – Kodeks cywilny oraz art. 232 k.p.c. to strony obowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

Powyższe przepisy stanowią normatywną podstawę zasady kontrydiktoryjności, zgodnie z którą ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania, do nich należy gromadzenie materiału i wreszcie to one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6–7, poz. 76, z glosą A. Zielińskiego, Pałestra 1998, nr 1–2, s. 204; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 70/96, OSNC 1997, nr 8, poz. 113).

Sąd zauważył, że zgodnie z ogólną regułą dowodową, wyrażoną w art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktów spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Powyższe oznacza, że w niniejszym procesie na powodzie spoczywał ciężar wykazania okoliczności uzasadniających jej roszczenie, a mianowicie: prawidłowości przeprowadzonej kontroli biletów oraz nieuprawnionego zatrzymania pojazdu przez pozwanego. Pozwanego natomiast obciążał obowiązek wykazania okoliczności skutkujących oddaleniem powództwa, takich jak: posiadanie ważnego biletu na przejeździe

komunikacją miejską oraz niezatrzymanie pojazdu. Tak ukształtowany w postępowaniu cywilnym ciężar dowodu skutkuje koniecznością przyjęcia przez Sąd jako prawdziwe fakty udowodnione przez stronę obciążoną dowodem i pominięcia tych, których nie wykazała w sposób przekonujący (por. M. Pyziak – Szafnicka, Komentarz do art. 6 k.c., [w:] P. Księżak (red.), M. Pyziak – Szafnicka (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Część ogólna, LEX 2014).

Na uwadze należy mieć również iż, zgodnie z art. 233 § 2 k.p.c. sąd ocenia znaczenie odmowy przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkód stawianych przez stronę w przeprowadzeniu dowodu wbrew postanowieniu sądu według tych samych zasad, zgodnie z którymi sąd dokonuje oceny dowodów. Odmowę przedstawienia przez stronę dowodu lub stawiane przez nią przeszkody w jego przeprowadzeniu sąd ocenia według swojego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. W przedmiotowej sprawie postanowieniem z dnia 9 grudnia 2019 roku pełnomocnik powoda został zobowiązany do złożenia płyty CD zawierającej monitoring obejmujący zdarzenie z dnia 22 grudnia 2017 roku z udziałem pozwanego A. Ś. w terminie 14 dni bądź wskazania w określonym terminie przyczyn, dlaczego dowód ten nie może być złożony w terminie 14 dni pod rygorem skutków z art. 233 § 2 k.p.c. Pełnomocnik powoda odebrał zobowiązanie w dniu 16 grudnia 2019 roku, pomimo tego go nie wykonał.

Przechodząc do merytorycznych podstaw powództwa, wskazać należy, iż swoje żądanie strona powodowa opierała na art. 774 k.c., art. 33a ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe, § 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 20 stycznia 2005 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób, zabranych ze sobą do przewozu rzeczy i zwierząt oraz wysokości opłaty manipulacyjnej i art. 491 § 1 zd. 2 k.c. W myśl pierwszego z tych przepisów, przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy. Zgodnie z art. 33a ust. 3 prawa przewozowego w razie stwierdzenia braku odpowiedniego dokumentu przewozu przewoźnik lub osoba przez niego upoważniona pobierają właściwą należność za przewóz i opłatę dodatkową albo wystawiają wezwanie do zapłaty; przy tym wysokość opłaty dodatkowej ustala się, biorąc za podstawę cenę najtańszego biletu jednorazowego normalnego stosowaną przez danego przewoźnika, jako 50-krotność tej ceny - za przejazd bez odpowiedniego dokumentu przewozu (§ 2 ww. Rozporządzenia).

Sąd miał na uwadze, iż stosownie do art. 16 ust. 1 Prawa przewozowego umowę przewozu zawiera się przez nabycie biletu na przejazd przed rozpoczęciem podróży lub spełnienie innych określonych przez przewoźnika lub organizatora publicznego transportu zbiorowego warunków dostępu do środka transportowego, a w razie ich nieustalenia - przez samo zajęcie miejsca w środku transportowym. Natomiast przewoźnik lub organizator publicznego transportu zbiorowego albo osoba przez niego upoważniona, legitymując się identyfikatorem umieszczonym w widocznym miejscu, może dokonywać kontroli dokumentów przewozu osób lub bagażu (art. 33a ust. 1 p.p.). W razie stwierdzenia braku odpowiedniego dokumentu przewozu przewoźnik lub organizator publicznego transportu zbiorowego albo osoba przez niego upoważniona pobiera właściwą należność za przewóz i opłatę dodatkową albo wystawia wezwanie do zapłaty.

Sąd nie miał wątpliwości, było to bowiem bezsporne w przedmiotowej sprawie, że pozwany zawarł z powodem umowę przewozu, wsiadł on bowiem do tramwaju numer (...) na przystanku Plac (...). Sąd nie podzielił jednak twierdzeń powoda, iż pozwany nie wykonał ciężącego na nim zobowiązania, w postaci uregulowania opłaty za przejazd. Pozwany posiadał bowiem bilet jednorazowy na przejazd środkiem komunikacji miejskiej, jednocześnie pozwany po wejściu do tramwaju chciał ten bilet skasować (odbić). Na uwadze należy mieć, iż od momentu wejścia pozwanego do tramwaju do chwili gdy chciał on skasować bilet w kasowniku minęło ok. 10 sekund, jak bowiem wskazuje pozwany tramwaj linii 17 przejechał nieznaczny odcinek trasy z przystanku Plac (...) do zakrętu w ulicę 23 lutego. Pozwany wsiadł więc do tramwaju, wyjął bilet z kieszeni i ruszył w stronę kasownika, z zamiarem skasowania posiadanego biletu. Podkreślić należy, iż zgodnie z § 52 pkt 1 regulaminu przewozów (Załącznik do Zarządzenia nr (...) Prezydenta Miasta P. z dnia 28.09.2016r.) kontrolerzy prowadzą kontrolę w zespołach przynajmniej dwuosobowych. Mogą rozpocząć kontrolę, gdy pojazd ruszył z przystanku, a pasażerowie, którzy weszli do pojazdu, skończyli kasować bilety lub nie wykazują takiego zamiaru. Na gruncie omawianej sprawy, należy uznać iż nie zachowano wymaganego odstępu czasu, nie dając pozwanemu możliwości skasowania biletu. Kontrola biletów trwała już bowiem w momencie gdy pozwany wsiadł do pojazdu na Placu (...), a gdy podszedł on do kasownika, kontroler zablokował mu możliwość skasowania biletu. A

zatem w ocenie Sądu działanie kontrolera było w przypadku pozwanego przedwczesne. Sam powód nie kwestionował zeznań strony pozwanej, pomimo zobowiązania Sądu do przedstawienia płyty CD zawierającej monitoring obejmujący zdarzenie z dnia 22 grudnia 2017 r. z udziałem pozwanego, nie przedłożył ww. nagrania, nie wyjaśnił przyczyn odmowy jego złożenia, nie powołał też innych dowodów mających na celu wykazania innego przebiegu zdarzenia z dnia 22 grudnia 2017 t. niż to opisane przez pozwanego. Tym samym powód ograniczył sobie możliwość negowania środków dowodowych, a także wpływu na przebieg postępowania.

Sąd nie znalazł przyczyn, dla których miałyby odmówić wiary zeznaniom pozwanego. Pozwany konsekwentnie podtrzymywał swoje stanowisko, jego zeznania były spójne i układały się w logiczną całość. Istotne jest także to, że pozwany już w chwili dokonywania kontroli protestował przeciwko kontroli, informując iż posiada bilet upoważniający go do przejazdu, a kontroler uniemożliwił mu jego skasowanie. Wobec powyższego, uznać należy, że pozwany uczynił zadość omawianemu obowiązkowi skasowania biletu. Nie ulega wątpliwości, iż pozwany miał zamiar skasować bilet. W ocenie Sądu nie budzi przy tym wątpliwości okoliczność, że wykonywane przez pozwanego czynności nastąpiły bezpośrednio po wejściu do pojazdu.

Reasumując Sąd uznał, że pozwany nie miał możliwości uiszczenia w należyty sposób opłaty za przejazd tramwajem linii nr (...), natomiast uczynił zadość dyspozycji przepisu regulaminu przejazdu i bezpośrednio po wejściu do ww. pojazdu przygotował się do skasowania biletu co jednak zostało mu uniemożliwione. Wobec powyższego roszczenie powoda o zapłatę opłaty dodatkowej za przejazd w kwocie 280,00 zł oraz opłaty za bilet w kwocie 3,00 zł było bezprzedmiotowe.

Odnosząc się do roszczenia powoda dotyczącego zapłaty kwoty 563,00 zł stanowiącej opłatę za nieuzasadnione zatrzymanie pojazdu, wskazać należy iż zgodnie z § 18 pkt 3 regulaminu przewozów (Załącznik do Zarządzenia nr (...) Prezydenta Miasta P. z dnia 28.09.2016r.) pasażer, który bez uzasadnionej przyczyny spowoduje zatrzymanie lub zmianę trasy pojazdu, zobowiązany jest do uiszczenia opłaty dodatkowej. Tymczasem powód nie wykazał, aby na skutek zachowania pozwanego pojazd został zatrzymany lub doszło do zmiany trasy pojazdu. Na ww. okoliczność powód nie przedłożył żadnego dowodu, poza wezwaniem do zapłaty Nr:ZI_K 283499 (k.16), z którego jednak nie wynika kiedy i jak pozwany w sposób nieuprawniony zatrzymał pojazd. Pozwany wskazał natomiast, iż pojazd zgodnie z przebiegiem planowanej trasy dojechał na przystanek końcowy – pętla O., gdzie po wyjściu z tramwaju, na pozwanego i kontrolera, czekała Policja. Dalsze czynności przy udziale funkcjonariuszy policji nie wiązały się z zatrzymaniem pojazdu, bowiem znajdował się on już na przystanku końcowym, a rozmowy pozwanego z Policją odbywały się poza pojazdem. Powyższe zdarzenie nie spowodowało więc zatrzymania lub zmiany trasy pojazdu. Wobec powyższego roszczenie powoda w tym zakresie również podlegało oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo w całości.

Z uwagi na wynik sprawy, pozwanego należy uznać za stronę wygrywającą spór. Z uwagi na okoliczność, że nie poniósł on żadnych kosztów, zbędne było orzekanie w tym przedmiocie.

Asesor sądowy P. M.